

CINCI „LECTȚII VII” DIN ISTORIA ZBUCIUMATĂ A ROMÂNILOR

Iubitorii mai vechi ai muzelor *Melpomene* și *Thalia* îl cunosc pe Mircea Bradu, fostul director al *Teatrului de stat* din Oradea (1977–1992), sub conducerea căruia colectivul de artiști s-a bucurat de frumoase succese și aprecieri atât din partea publicului, cât și a specialiștilor. *Cinci piese cardinale*. Un titlu bine ales, deoarece autorul ne „catapultează” emoțional în câteva momente esențiale din „crucea samsarică” pe care o poartă poporul român de la cucerirea „centrului” regatului dac de romani și încetarea existenței unui stat unit pentru strămoșii noștri până... la ultima piesă, în ordine cronologică, despre *Războiul de Independență* din 1877, care deschide și va face posibilă *Reîntregirea României: HOTĂRÂREA*.

Remarcăm foarte buna cunoaștere a documentelor și faptelor istorice, care sunt „transpuse” cu un adevărat simț artistic, oferind cititorilor și, îi doresc cât mai repede, și spectatorilor momente esențiale din devenirea Istoriei noastre cu trame și personaje bine construite, reușind să învie nu numai acele evenimente epocale, dar și să ne ofere acțiuni antrenante, cu multe personaje vii, cu tot zbuciumul lor de eroi în plan istoric, dar și uman, cu familiile și iubirile lor, cu slăbiciuni și calități fără a-i idealiza școlărește, cum se întâmplă de multe ori.

Iată-le în ordinea menționată:

NOAPTE ALBĂ tratează epoca în care cuceritorii maghiari, niște triburi mongole venite din pusturiile Asiei Centrale, s-au așezat în Câmpia Panoniei, unde i-au cucerit, mai întâi, pe dacii care locuiau de mii de ani

acolo. Știm ce a urmat, deși istoriografia lor „oficială” susține și acum altceva, în ciuda documentelor (păstrate la Budapesta!) cronicarilor personali ai regilor unguri. Este momentul când *Menumorut*, unul din principii români care domneau în marele fost teritoriu al Daciei, este atacat – personajele bine alese întrupează ideea generoasă a autorului că atât autohtonii români, cât și năvălitorii sunt oameni, în cele din urmă, cu soții dragi și copii, cu prieteni și supuși care mor pentru niște false „idealuri” de mărire și putere! Totul se petrece în cetatea sa, unde sunt *Doamna*, fiica *Domnița*, soli ai atacatorilor, ai celorlalți principii români, din care unii trădează de frică sau în speranța că vor profita de situația foștilor prieteni și aliați, doi cronicari (de la care aflăm cum se falsifică istoria), comandantul oștii ungare, *Usubu*... Fiul acestuia e grav rănit, iar *Menumorut*, pentru a arăta că toți suntem, de fapt, oameni cu prieteni și rude dragi, se oferă să-l îngrijească, având doctori mai buni. Este o exemplară „lecție” umanistă și pacifistă de mare simplitate, care respectă și redă fidel contextul dramatic al timpurilor. Sunt multe dialoguri semnificative, cum ar fi cel în care aflăm marea diferență dintre români și barbarii năvălitori – *Menumorut: Grâul pentru ei înseamnă numai pâine, iarba numai carne! N-au învățat să le crească!* și le da o lecție când cer să le dea țara: *Și-apoi nu înțeleg, Usubu, de la cine vrei tu să ceri pământul țării? De la mine?... Am eu drept asupra lui?... Pământul ni l-au lăsat părinții noștri – niște sfinți fără nume, strângători și răbdători. Noi trebuie să-l dăm nepoților noștri. Și-i explică, creștinește, că el vrea buni vecini și prieteni, dacă tot au venit și și-au luat acele pământuri...* Emoționant e faptul că fiul atacatorului e îngrijit chiar de fiica lui *Menumorut*, îndrăgostindu-se de el – înălțător mesaj uman... *Menumorut* explică lui

Usubu că toți avem copii și soții și ne dorim să fim bine-sănătoși: asta vrem de la viață, nu războaie cu distrugeri și morți pentru toți cei implicați.

Cu *VLAD ȚEPEȘ ÎN IANUARIE* se „trece” la pericolul otoman... Cum am specificat, personajele sunt alese inteligent pentru firul diegetic al dramei, dar și pentru a „vizualiza”, cu ajutorul lor, „tabloul istoric”. Iar în particular, pentru a înțelege mai bine lumea „real-palpabilă” a celor care „au mișcat” istoria noastră pentru a ne păstra ființarea ca români. Îi vom „cunoaște”, așadar, pe *Stareț, Cavalerul italian, Cronicari, Boieri* munteni, *Armașul* și... *Mehmet*, reprezentant al Porții și vechi prieten al lui *Vlad Țepeș*. Subliniem că acțiunea dinamică și dialogurile sunt „sincopate”, ingenios și inspirat, cu „insertii” (și în celelalte piese) metaforice, cum se întâmplă când *Țepeș* face o descriere a grijilor domnitorilor (adevărați!) Țării / Patriei: *La casa nevoiașă totdeauna sunt treburile încurcate. Când ai sare, n-ai pâine, când ai pâine, n-ai lemne... Când ai lemne, n-ai amnar... Țară mică, părinte! Ei, dar dacă mi se împlinesc mie gândurile cele frumoase... Știu ca fiind om luminat și citit la învățații din vest, Mircea Bradu îl prezintă ca un domnitor renașcentist – iată-l descriind momentul venirii sale la tron: Când am venit în țară, mi-aduc aminte bine, era în august... Vara, când firea e bolnavă de-atâta frumusețe și îmbie făptura ca o mireasă, vorbește ca unul care a studiat în Italia lui Dante. Tot el lămurește în câteva cuvinte soarta românilor: Cine a așezat pumnul ăsta de țară între atâtea împărății, că nu-și poate trăi veacurile? Nu e turcul, e tătutul! Vine celtul, trece-avaru’... O scenă antologică (valabilă și azi!) e confruntarea cu boierii: Schimbați domnii ca trăsurile, după vreme! Mai mult sânge a curs ciondănindu-vă unii cu alții decât luptându-vă cu dușamni!... E și săracă țara, dar unde-i fugе mierea?! Dar aurul, dar grâul,*

vitele... viața ei !? Străinii atâta așteaptă: să curgă vrajba-n țară, la ei „se face domnul”! Schimbându-se oarece (rămânem la „vorba” vremurilor), astăzi?! Mereu avem dovada că aceste piese „istorice” sunt, în realitate, despre noi și zilele în care trăim, una din calitățile celor cinci piese ale dramaturgului Mircea Bradu.

Acum facem un „salt” și geografic, în Ardealul autorului, care îi este mai aproape de suflet prin „întinderea” dramaturgică (136 pagini) acordată figurii luminoase a lui *Horea: UNUL DINTRE NOI SĂ MĂ VÂNDĂ*. E știut că acesta a fost destinul *Crăișorului – Regele Daciei*, personalitate puternică și recunoscută (făcea parte din puternicul *Ordin Francmason* al Occidentului!) în epocă și de însuși împăratul Iosef al II-lea al imperiului austriac, cu care s-a întâlnit de mai multe ori. Piesa are nu mai puțin de 38 de personaje, multe scene și acțiuni ce o pretează și la o ecranizare de succes (ca idem cea despre *Avram Iancu*): *Împăratul, Generalul Preiss* și alți *Ofițeri, Funcționari, Cancelarul Estherháy, Preoți, Episcop Nichitici, Țărani* moți, *Cârciumarul, Cloșca* și *Crișan*, francmasonii *Enyedi* și *Igantius Born*, prietenii ai lui Horea, *Văduva Rafaela* – fosta iubită a lui Horea, *Mihai Bruckenthal*, consilier al Principatului Transilvania... Sursele istorice fiind mai exacte și mai numeroase, Mircea Bradu intră în detalii și poate crea scene care ilustrează, treptat, întreaga dramatică și curajul, inteligența și puterea de sacrificiu cu care a acționat eroul *Răscoalei Țărănești* (1785) a fraților români de dincolo de Carpați. Aflăm, în scene de o tulburătoare veridicitate, cumplita viață pe care o duceau frații noștri, atunci, într-o Europă în care, se spune aici textual, și Împăratul Iosif al II-lea a interzis iobăgia, dar prin mârșave „arnajamente” ale Budapestei și Dietei din Cluj, acest edict se oprea și n-avea valoare pentru românii din țara lor furată... Deși *Horea* a primit „*Înscrisurile*” cu

drepturile românilor direct de la *Împărat*, intrigile diabolice cunoscute, în cârdășie cu omul lor la Viena, *Cancelarul Esterházy*, anulează orice reușită a românilor! Începutul e „static-furibund” cu câteva întâlniri între *Împărat* și *Horea*, după care acțiunea își începe un iureș tot mai accelerat, care ne ține cu suflul la gură. Din sursă directă, aflăm toate tertipurile inimaginabile prin care națiunea română a fost deposedată de pământurile ei, apoi sărăcită și exploatată la sânge - cine protesta era ucis cu bestialitate - *Împăratul: Nu pot uita că Luminata Împărăteasă Maria Tereza* (mama sa – n. n.) *a amânat câteva luni prima mea vizită în Transilvania pentru că trebuiau curățate drumurile de mii de leșuri ale țăranilor români spânzurați, decapitați, trași în țeapă și umflați de apă prin râuri!*

Întâlnirile moșilor la cârciuma lor constituie și o plăcere lexicală, la care se adaugă stilul „plastic” al autorului, încât fiecare cititor vede în fața ochilor acțiunile descrise, devenind, în același timp, un fel de regizor al piesei! O mostră la cârciumă - *Toma: Cu dușmanii dinăuntru ce faceți? Îi țucați pe buci?* Scenele de la Viena, din Țara Apusenilor, la Sibiu, la Târgu-Mureș etc. se înlanțuie într-un ductus cinematografic care îl fascinează pe lector, desigur și mai puternic la o punere în scenă, cum afirmam, chiar o ecranizare. Faptele istorice sunt redată cu acribie și aflăm cum însuși comandantul trupelor austriece în Transilvania, *Generalul Preiss*, care condamnă atrocitățile maghiare nedemne de Europa, cade victimă intrigilor fără scrupule ale Budapestei la Curtea Împăratului, fiind destituit și înlocuit cu un om supus grofilor maghiari, care va închide ochii la continuarea bestialităților care îngrozesc întreaga lume civilizată a Europei!

NĂSCUȚI ÎN VREMEA CIREȘELOR (a doua piesă „maraton”: 117 pagini) ne „teleportează” (cuvântul

potrivit!) în vârtoarea altor evenimente epocale pentru Europa și, în special, pentru noi, în Transilvania lui Avram Iancu, căruia îi datorăm „Salvarea” ei! În contextul actual, în care *Ministerul Culturii* face tot posibilul împreună cu cel al *Educației și Învățământului* ca noile generații să ajungă analfabeți funcționali (cu mare succes: statistica internațională arată că, la elevi până la 15 ani, România e între primele în lume, cu 64%!) și să uite istoria, propunând până și scoaterea completă a Istoriei și Geografiei României din programele școlare! Pe lângă calitățile dramaturgice, aceste piese pot prelua și funcția educației și învățământul românesc, ignorate și chiar boicotate de toate guvernele de tranziție!

Din nou, se obsevă o prealabilă documentare acribică, pe baza căror Mircea Bradu, cu talent dramaturgic, ne readuce acest mare erou al neamului românesc, viu și impresionant, în fața ochilor - sperăm și pe scenă, în viitorul apropiat. Din nou, o pleiadă întregă de personaje reale (30!), cam tot ce a fost important pentru istoria epocii și a locului sunt „reînviată” pentru noi: *Urhazi*, coleg la drept și prieten al lui *Iancu* la Tîrgu Mureș, revoluționar maghiar, *Poruțiu*, *Popeia*, *Șuluțiu* - colegi și viitori cumpani revoluționari, *Horvath*, *Hollo* - colegi la drept, *Decanul* lor și *Judecător*, revoluționarii maghiari *Vasvary*, *Csany*, *Ofițeri* maghiari, *Dragoș* - deputat român în Parlamentul maghiar și prieten al *Iancului*, *Buteanu* - revoluționar român, prieten și comandant al lui *Iancu*, *Lajos Kossuth*, conducătorul Revoluției maghiare, *Teoc*, *Corcheș*, *Axente* - revoluționari români, prieteni cu *Iancu*, iubitele lui *Iancu* - *Ildiko*, *Hanny*, *Epifania*, comandanții militari maghiari *Hatvani* și *Bem*, *Împăratul Franz Iozef*, *Schwarzenberg* - ministru de externe, *Șaguna* - episcopul ortodox, *Roth* - pastor, istoric și revoluționar sas, chiar și *Bălcescu*...

Ductusul dramatic ne conduce de la începuturile *Revoluției din 1848*, care îl surprind pe *Avram Iancu* la cârciuma preferată a „canceliștilor” din Târgu Mureș, unde *Ildiko* e chelneriță, împreună colegii maghiari și români – e clar, de aici, ce îi desparte, ireconciliabil, din cauza șovinismului brutal maghiar. Acțiunea se schimbă într-un ritm „infernă”, la propriu și la figurat, prin toată Transilvania, până la Budapesta și Viena. Tabloul întâmplărilor și al suferințelor românilor se întregeste cu personaje reale, la origine români, care au trădat - unii au făcut-o să-și poată apăra mai bine neamul, însă alții pentru interese materiale ori chiar au fost „manevrați”, naivi, să-i atragă în curse mișelești pe confrății lor! Istoria reînvie în fața ochilor noștri: așa îl avem pe *Vasvary* - un ungar de origine probabil română care îi trădează pe ai săi fără să clipească și vreo urmă de regret, dar și cazul lui *Dragoș*, deputat la Budapesta, care, naiv, vine cu o solie de pace și să depună armele! Însă *Buteanu* e bun strateg și știe că e o cursă: *Președintele Kossuth ne îndeamnă să depunem armele ca să ne poată cuceri! Iancu plusează: Cum e posibil ca vorbele de împăcare să le rostești în vreme ce avanposturile noastre ne vestesc că Hadvani vine spre Abrud și armistițiul promis de Kossuth prin tine, nu e denunțat!?* În stilul cunoscut maghiarilor, negăsind armata moșilor la Abrud, vor îneca orașul în sângele a sute de prizonieri de război, femei, copii și bătrâni români, rămași acolo! Mai rău: le-au dat foc tuturor caselor! O mentalitate ce dăinuie la unguri, după ce astfel de orori nu mai erau comise de sute de ani în Europa!

Mircea Bradu prezintă, cu finețe, și latura omenească a unui *Avram Iancu* îndrăgostit, într-un lung episod (Tabloul VII, scena I) cu *Hanny*, demn de orice film romantic. Din nefericire, *Inter arma silent musae: În vremuri de război, muzele (și Zeița Amoriei) tac!*

Urmează scene memorabile cu întâlnirile lui *Kossuth* cu oamenii săi de încredere, în care sunt demascate duplicitatea și intrigile mizere contra românilor... Așa se ajunge la prinderea și executarea mișească a lui *Buteanu* (a murit plin de demnitate!) de către *Hatvani*, când românul venise ca solie, ceea ce era interzis, în Europa, de toate regulile de război, încă din Antichitate!

Interesantă e scena (Tabloul X, Scena I) care redă (și acesta un fapt istoric cunoscut) întâlnirile lui *Bălcescu* (foarte respectat între istoricii și revoluționarii Europei) cu *Kossuth*, în încercarea de a-l convinge, măcar din rațiuni strategice, să se unească cu românii, să nu-i asuprească, altfel va fi înfrânt... Asistăm, iar, la duplicitatea unгурului. Nu e uitată nici importanta scenă a judecării și condamnării istoricului și învățatului iluminist sas, *Ștefan Ludwig Roth*, care a recunoscut oficial (cu dovezi) că românii sunt în țara lor și trebuie tratați pe picior de egalitate, propunând chiar ca limba de stat să devină româna, în Transilvania, conform dreptului popoarelor. Este condamnat la moarte, de unguri, pentru aceasta, fiind spânzurat pe Cetățuia Clujului, unde azi are o placă în memoria sa! Oricine ia partea românilor este ucis sau, cum nu-și permiteau asta cu marele lor erou, generalul *Bem*, înlăturat prin intrigi și marginalizat, un alt episod demascator bine surprins. *Iancu* primește, tactica imperiilor, sprijin de la *Împăratul Franz Iozef*, pentru a-i putea înfrânge pe insurgenții maghiari, promițându-i recunoașterea drepturilor românilor în Transilvania lor. După cum știm, au fost doar vorbe viclene - tot intrigile maghiare au spulberat aceste speranțe îndreptățite!

Emoționante și pline de sens sunt întâlnirile lui *Iancu*, după victoria istorică asupra unгурilor la Șiria, cu oamenii săi de încredere și, mai ales, cu prietenul din studenție, unгурul *Urhazi*, care își dă seama de obtuzitatea conducătorilor maghiari și-i dă dreptate

vechiului prieten din tabăra adversă. Eroul moț spune ceva antologic, acceptând amândoi, acum, că înțelept este să fie odată pace între cele două națiuni, altfel nu se va termina niciodată: *Cea mai grea bătălie este pacea...*

Dar totul e bine când se termină cu... momentul, nu întâmplător ales, hotărâtor al fondării României moderne: fără cucerirea *Independenței Țărilor Române*, ele n-ar fi rezistat agresivelor presiunilor externe de acaparare. Mai mult, acest sublim moment în istoria României a dat un imbold imens și o încredere supraomenească fraților români de dincolo de Carpați, că și ei își pot recuceri independența și patria pierdută cu peste 1800 de ani (!) în urmă! Autorul ne oferă altă piesă reușită: *HOTĂRÂREA* – a treia cea mai întinsă piesă, cu 80 de pagini – de asemenea, cu multe personaje și întâmplări reale (model: excelentele „docu-filme” BBC, care au „co-produs” și *Regina Maria a României*): diplomatul *Ion Bălăceanu* cu soția *Maria* și fiul *Alexandru, Ion C. Brătianu* și *Mihail Kogălniceanu* – prieteni din tinerețe cu *Bălăceanu, Gen. I. Ghika*, doi *Boieri, Dr. N. Russel* – revoluționar socialist de origine poloneză, *Mircea Rosetti* – revoluționar român, *Contele Andrassy Gyula* – ministrul de externe austro-ungar și prieten de tinerețe al lui *Bălăceanu, Baronul Stuart, Gen. Ignatiev* – reprezentantul Rusiei în Țările Române, *Murad Pașa* – reprezentantul Turciei la Viena, *Atașați militari* ai Austriei, Franței, Angliei și Germaniei, *von Blowitz* – corespondent al ziarului *Times* în Austro-Ungaria și România, *Andrei Nehoda* – căpitan al armatei austro-ungare, *Soldați* etc.

Acțiunea ne „oferă” o autentică panoramă (multe personaje, multe întâmplări tratate pe fundalul istoric real) a *Războiului de Independență*, din care nu lipsesc dramele și fericirile personale. Suntem la începutul evenimentelor, în casa marelui patriot și fost Ministru Plenipotențiar (cum erau numiți, înainte, ambasadorii) la

Viena, *Bălăceanu*, unde întâlnim pe soția sa, *Anca*, fiul *Alexandru* cu *Maria*, verișoară și prietenă din copilărie în vizită. Se trece treptat, cu rafinament, de la „problemele” și micile fericiri „casnice”, se poate spune, la împletirea acestora cu marile evenimente care intervin în istoria unei țări. *Dr. Russel* sosește și el, îndrăgostit, pe față, de farmecul *Mariei*. Prin personajele alese, autorul ne arată starea de spirit înainte de a intra în război, „partidele” și opiniile *pro* și *contra* neutralitate, la fel frica de a muri a unora, patriotismul celor mulți. *Maria* s-a anunțat, ca multe alte femei, în avântul patriotic ce adia prin toate țările române (mulți ardeleni vor trece Carpații spre a se înrola în armata Română!), voluntare, ca infirmiere pe front și în spatele lui! *Alexandru* e împotrivă, atât din grijă pentru viața ei, cât și din cauza mentalității sale, încă patriarhale, că femeile nu au ce căuta decât „la cratiță”. *Toate femeile adevărate, în sângele cărora curge sânge românesc, trebuie să fie de ajutor. ... Dincolo de Carpați, toate darurile primite la o nuntă, au fost trimise de mirii din Bihor la București, pentru soldații români!*, se justifică aceasta mândră.

În aceste condiții, și *Alexandru* se hotărăște, spre nemulțumirea mamei sale, să meargă voluntar pentru independența mult dorită a Țărilor Române și se reînvie, în cuvintele sale, atmosfera euforică și optimistă ce domnea în acele timpuri: *Toată țara este într-o fierbere extraordinară. Se fac liste de subscripții pentru armată. Se înscriu voluntari. Țăranii merg cântând la încorporări.* Vine însuși Primul Ministru *Kogălniceanu* în vizită, să roage prietenul din tinerețe să meargă ca reprezentant al României la Viena și, prin relațiile sale sus-puse, să afle ce intenționează marile puteri față de hotărârea României și să convingă Austria, care e de partea Turciei (meschine calcule ale imperiilor!), să ne acorde sprijinul. Memorabile sunt scenele de la Viena, unde aflăm întreaga situație

politico-militară, intrigile și calculele fără scrupule ale marilor puteri, în care statele mici și popoarele sunt tratate cu mare indiferență și dispreț! Demascatoare e tirada corespondentului ziarului *Times*, *Blowitz*, într-o discuție cu revoluționarul polonez *Russel*, refugiat la București de oprimarea țaristă: *Unde se află Principatele Române? ... Între Imperiul austriac, Imperiul rus și Imperiul otoman. ... Un adevărat triumfi al morții. Și mai vor independență?!* De asemenea, aflăm cum sunt tratate popoarele și țările oprite de imperii în discuția sugestivă dintre doi prieteni din tinerețe, *Bălăceanu* și *Andrássy*, acum Minsitru de Externe al Austro-Ungariei. Adevărată lecție vie de istorie, tot atât de valabilă astăzi și oricând!

Nu lipsește nici „componenta” ardeleană, adusă în „jocurile” istoriei prin niște țărani ardeleni patrioți, care slujesc ca soldați ai Austro-Ungariei la granița dintre Transilvania și Principatele Române. Comandantul lor, căpitanul ceh *Nehoda* îl invită pe *Bălăceanu* și soția să să ia masa împreună, unde ne relevă dilema popoarelor subjugate de imperii și puși să lupte pentru cauze străine de ei, de multe ori împotriva fraților lor de sânge... *Á bon entendeur salut!* cu celebrul roman *Pădurea spânzuraților*, de Liviu Rebreanu ecranizat în 1964 – regizorul Liviu Ciulei a fost recompensat la *Festivalul Internațional al Filmului* de la Cannes (1965), Franța, cu *Premiul pentru regie*. Soldatul ungar *Attila* vrea acasă la nevastă și pământul său, cei trei soldați ardeleni vor fugi și intra voluntari, pentru independență, în Armata Română. Interesantă și plastică „oglinire” în mic a viitoarei destrămări a imperiilor prin deșteptarea națiunilor - dar cu ce sacrificii! *Nehoda* se va sinucide prin împușcare, *Attila* va fi împușcat chiar de autoritățile maghiare, care înscenează totul soldaților români fugiți, susținând că ei i-au împușcat pe *Attila* și *Ofițer*, pentru a avea o „justificare” la mărirea reprimării și așa crunte a

românilor din stăpânirea lor - unele nații nu vor să învețe nimic din istorie! Scene memorabile se înlanțuie una după alta, dinamizând tot mai mult piesa, apropiindu-ne de punctul culminant: întrunirea boierilor cu Primul Ministru *Kogălniceanu*, *Ghika*, *Bălăceanu*, când Ministrul de Externe *I. C. Brătianu* primește depeșa, de la *Regele Carol I*, că a proclamat *Independența României* și vom intra în război pentru a o cuceri cu forța armelor alături de ruși.

Din întâlnirea lui *Kogălniceanu* cu reprezentantul Rusiei la București, generalul *Ignatiev*, reiese disprețul cu care am fost tratați și de marea putere de la răsărit și ce eforturi diplomatice au fost necesare pentru a ne câștiga dreptul la egalitate, acordat doar în „disperare de cauză”, când armata rusă era pe punctul de a pierde războiul din Balcani! Spiritul împăciuitoar al românilor și singura politică internațională care poate aduce liniștea este pacea și buna înțelegere, pe care o trăim pe viu, când *Bălăceanu* se desparte de amicul său *Murad*, reprezentantul Turciei - *Murad: Ce gânduri duc eu, de aici, țării mele, domnule Bălăceanu? Bălăceanu: Dorința de a vă primi din nou, ca prieten, excelență! Aș vrea să vă aștept după război, tot aici, venind dintr-o țară renăscută, cu care să pornim spre un vis comun: pacea popoarelor...*

La finalul prezentării acestor impresionante cinci piese ale dramaturgului Mircea Bradu, reamintim că ele sunt adevărate „lecții” vii de istorie, din păcate tot atât de valabile astăzi și oricând! Inteligenta construcție și dinamică antrenantă ne oferă delicii nu numai lectoriale, dar și excelente calități dramatice pentru a fi puse (din nou, pentru că unele au fost, deja) în scenă (de ce nu, și în film). Personajele sunt bine conturate, pline de „viață și sentimente” autentice, iar autorul adaugă din loc în loc, cu subtilitate, o notă accentuat metaforică care nu eclipsează dimensiunea reală, ci o potențează simbolic

într-un mesaj care acordă textului o dimensiune profundă și etern valabilă.

Acțiunea „curge” și în dialogurile purtate, e plină de suspans, amintindu-ne plăcutele lecturi cu îndrăgitele romane istorice ale lui Walter Scott, Alexandre Dumas, Paul Feval, Maurice Druon... Pot afirma, după atenta lor lecturare, că ele constituie mai mult decât „niște” reușite piese de teatru, oferindu-ne generos modele înălțătoare despre sacrificiu și nobilele trăsături umane care ar trebui să ne definească în calitatea noastră de români: curaj, întrajutorare în situații grele, patriotism, generozitate etc., fără de care nu am fi avut (atât cât avem acum) România de azi.

© *Eugen Cojocaru*

CUPRINS

PREFAȚĂ (<i>Eugen Cojocaru</i>)	5
DEPRE PIESELE DIN VOLUMUL „CINCI PIESE CARDINALE”	19
NOAPTE ALBĂ	23
VLAD ȚEPEȘ ÎN IANUARIE	79
UNUL DINTRE NOI SĂ MĂ VÂNDĂ	133
NĂSCUȚI ÎN VREMEA CIREȘELOR	255
HOTĂRÂREA	373